

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zapadnohercegovačka županija
Općinski sud u Širokom Brijegu
Broj: 64 0 P 054238 21 P 2
Široki Brijeg, 30.06.2022. godine

Općinski sud u Širokom Brijegu, sutkinja Snježana Parlain, u pravnoj stvari tužiteljice D. S. rođ. R. kći A., ..., I., R. H., kao sljednica prvotnog tužitelja S. S., koju zastupa punomoćnik H. H., odvjetnik iz M., protiv tuženika D. S., ..., K., Nj., zastupanog po punomoćnici M. K., odvjetnici iz Lj., radi raskida, utvrđenja ništavim ili poništenja ugovora, v.s.p. 31.000,00 KM, nakon javno održane glavne rasprave zaključene dana 06.06.2022.godine, u prisustvu punomoćnika parničnih stranaka i tužiteljice osobno, dana 30.06.2022. godine, donio je:

P R E S U D U

I Odbija se primarni tužbeni zahtjev koji glasi:

Utvrđuje se da je S. – S. S. preminuo 11.04.2021. godine a da su njegovi zakonski nasljednici supruga D. S. i sin D. S..

Raskida se ugovor o Ugovor o doživotnom izdržavanju broj OPU-IP-... od 24.08.2018. godine, notarski obrađen po notaru A. N. a zaključen između S. – S. S. kao primatelja izdržavanja i tuženog kao davatelja izdržavanja, te se ima uspostaviti stanje kakvo je bilo prije zaključenja ovog ugovora, odnosno da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... S1 Dvosoban stan u prizemlju zgrade sagrađene na ... u ukupnoj površini od ... m² upisan u zemljišnoknjižni uložak broj ... k.o. SP_L.; apartmanu broj ... i garaža broj ..., koji se nalaze u zgradi izgrađenoj na parceli broj ... upisanoj u k.k. uložak ... k.o. F.; garaži upisanoj u katastarsko knjižni izvadak, knjižni uložak ... k.o. F. i to k.č. broj ..., broj poduloška ..., u naravi pomoćne prostorije površine ... m², ulaz ..., suteran; nekretnini upisanoj u zk.ul. br ... k.o. SP_L... te trosobnom stanu u prizemlju, ..., M., H., na k.č. ... upisana u posjedovni list broj ... k.o. M. – M. (novi brojevi) a koja odgovara starim brojevima k.č. ... k.o. M. – M., upisana u zk.ul.br ..., upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/1 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... Ograda, Kuća i zgrada ... m² i dvorište ... m², ukupne površine ... m² upisana u zk.ul. broj ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom od 1/1152, uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/468 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/228 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/216 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/432 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul. br ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog, te se tuženi obavezuje novčani iznos od 938.798,40 KM, kao protuvrijednost

iznosa od 480.000,00 EUR, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 24.01.2020. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do dana deponovanja, deponovati u roku od 30 dana na depozitni račun Općinskog suda u Širokom Brijegu, gdje će ovaj iznos biti deponovan do pravomoćnog okončanja ostavinskog postupka iza pokojnog S. – S. S..

Dužan je tuženi naknaditi tužitelju troškove postupka sa pripadajućim kamatama od donošenja presude do isplate u roku od 30 dana. „

II Odbija se prvi eventualni tužbeni zahtjev koji glasi:

„Utvrđuje se da je S. – S. S. preminuo 11.04.2021. godine a da su njegovi zakonski nasljednici supruga D. S. i sin D. S..

Utvrđuje se da je ugovor o Ugovor o doživotnom izdržavanju OPU-IP-... od 24.08.2018. godine, notarski obrađen po notar A. N. a zaključen između S. – S. S. kao primatelja izdržavanja i tuženog kao davatelja izdržavanja apsolutno ništav i ne proizvodi pravno dejstvo, te se ima uspostaviti stanje kakvo je bilo prije zaključenja ovog ugovora, odnosno da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... S1 Dvosoban stan u prizemlju zgrade sagrađene na ... u ukupnoj površini od ... m2 upisan u zemljišnoknjižni uložak broj ... k.o. SP_L.; apartmanu broj ... i garaža broj ..., koji se nalaze u zgradi izgrađenoj na parceli broj ... upisanoj u k.k. uložak ... k.o. F.; garaži upisanoj u katastarsko knjižni izvadak, knjižni uložak ... k.o. F. i to k.č. broj ..., broj poduloška ..., u naravi pomoćne prostorije površine ... m2, ulaz ..., suteran; nekretnini upisanoj u zk.ul. br ... k.o. SP_L. te trosobnom stanu u prizemlju, ..., M., H., na k.č. ... upisana u posjedovni list broj ... k.o. M. – M. (novi brojevi) a koja odgovara starim brojevima k.č. ... k.o. M. – M., upisana u zk.ul.br ..., upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/1 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... Ograda, Kuća i zgrada ... m2 i dvorište ... m2, ukupne površine ... m2 upisana u zk.ul. broj ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom od 1/1152, uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/468 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/228 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/216 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/432 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul. br ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog, te se tuženi obavezuje novčani iznos od 938.798,40 KM, kao protuvrijednost iznosa od 480.000,00 EUR, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 24.01.2020. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do dana deponovanja, deponovati u roku od 30 dana na depozitni račun Općinskog suda u Širokom Brijegu, gdje će ovaj iznos biti deponovan do pravomoćnog okončanja ostavinskog postupka iza pokojnog S. – S. S..

Dužan je tuženi naknaditi tužitelju troškove postupka sa pripadajućim kamatama od donošenja presude do isplate u roku od 30 dana.“

III Odbija se drugi eventualni tužbeni zahtjev koji glasi:

„Poništava se ugovor o Ugovor o doživotnom izdržavanju broj OPU-IP-... od 24.08.2018. godine, notarski obrađen po notar A. N. a zaključen između S. – S. S. kao primatelja izdržavanja i tuženog kao davatelja izdržavanja, te se ima uspostaviti stanje

kakvo je bilo prije zaključenja ovog ugovora, odnosno da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... S1 Dvosoban stan u prizemlju zgrade sagrađene na ... u ukupnoj površini od ... m² upisan u zemljišnoknjižni uložak broj ... k.o. SP_L.; apartmanu broj ... i garaža broj ..., koji se nalaze u zgradi izgrađenoj na parceli broj ... upisanoj u k.k. uložak ... k.o. F.; garaži upisanoj u katastarsko knjižni izvadak, knjižni uložak ... k.o. F. i to k.č. broj ..., broj poduloška ..., u naravi pomoćne prostorije površine ... m², ulaz ..., suteran; nekretnini upisanoj u zk.ul. br ... k.o. SP_L. te trosobnom stanu u prizemlju, ..., M., H., na k.č. ... upisana u posjedovni list broj ... k.o. M. – M. (novi brojevi) a koja odgovara starim brojevima k.č. ... k.o. M. – M., upisana u zk.ul.br ..., upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/1 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretnini označenoj kao k.č. ... Ograda, Kuća i zgrada ... m² i dvorište ... m², ukupne površine ... m² upisana u zk.ul. broj ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom od 1/1152, uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/468 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/228 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/216 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul.br ... k.o. SP_K. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/432 uz istovremeno brisanje tuženog; da se na nekretninama upisanim u zk.ul. br ... k.o. SP_L. upiše pravo vlasništva S. – S. S. sa dijelom 1/2 uz istovremeno brisanje tuženog, te se tuženi obavezuje novčani iznos od 938.798,40 KM, kao protuvrijednost iznosa od 480.000,00 EUR, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 24.01.2020. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do dana deponovanja, deponovati u roku od 30 dana na depozitni račun Općinskog suda u Širokom Brijegu, gdje će ovaj iznos biti deponovan do pravomoćnog okončanja ostavinskog postupka iza pokojnog S. – S. S..

Dužan je tuženi naknaditi tužitelju troškove postupka sa pripadajućim kamatama od donošenja presude do isplate u roku od 30 dana.“

IV Dužna je tužiteljica nadoknaditi tuženiku troškove postupka u iznosu od 8.079,00 KM, u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvotni tužitelj S. S. je dana 24.01.2020. godine podnio tužbu protiv tuženika u kojoj navodi da je dana 06.03.2017. godine doživio moždani udar nakon kojeg se oporavljao u više rehabilitacijskih ustanova, a od 14.04.2019. godine smješten je u Domu za umirovljenike Vita u Grudama. Tužitelj navodi da iz prvog braka ima sina D., tuženika s kojim nije bio u kontaktu 17 godina, odnosno do trenutka kad je tužitelj doživio moždani udar nakon čega ga je sin posjetio. Kad se malo oporavio od moždanog udara tužitelj je razgovarao sa sinom da bi želio sa istim zaključiti ugovor o doživotnom uzdržavanju na način da tuženi brine o njemu dok je bolestan i da mu bude od pomoći, a za uzvrat bi tužitelj ovlastio tuženog da raspolaže novčanim sredstvima koje je tužitelj imao kod poslovnih banaka u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj te da tuženom nakon smrti tužitelja pripadnu tužiteljeve nekretnine u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Suprotno dogovorenom tuženi je sa svojim prijateljem odvjetnikom K. R. pripremio

ugovor o doživotnom uzdržavanju koji nacrt su dostavili notar A. N. u M., koja je isti pripremila u formi notarski obrađenog ugovora o doživotnom uzdržavanju pod brojem OPU-IP ... od 24.08.2018. godine. Tužitelj tvrdi da mu notar A. N. prilikom zaključivanja nije pročitala sadržaj ugovora niti je tužitelj od notara dobio otpravak izvornika. Ubrzo nakon zaključenja ugovora tužitelj je shvatio da je tuženi podigao sav novac koji je tužitelj imao na računima kod banaka u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, te prenio pravo vlasništva na nekretninama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj na svoje ime. Tužitelj ističe da je ugovor o doživotnom uzdržavanju dvostrano obvezujući i teretan jer za davanje uzdržavanja davatelj dobiva imovinu a za davanje imovine primatelj dobija uzdržavanje. Ono što je bitno istaknuti za ugovor o doživotnom uzdržavanju jeste aleatornost – u trenutku zaključenja ugovora ne zna se koliko će iznositi obaveza davatelja izdržavanja, odnosno koliko dugo će živjeti primatelj uzdržavanja, pa je nepoznat konačni efekat toga ugovora. U konkretnom Ugovoru potpuno je izostala obaveza tuženog (ugovoreno da se novčana sredstva primatelja izdržavanja prenesu na bankovni račun davatelja izdržavanja, te da se ta prenesena novčana sredstva koriste za potrebe doživotne skrbi primatelja uzdržavanja). Tužitelj je invalidna osoba od kada je imao moždani udar, u vrijeme zaključenja ugovora o doživotnom izdržavanju imao je preko 79 godina, 17 godina prije toga nije vidio svog sina koji je iskoristio lakomislenost tužitelja, njegovo psihofizičko i zdravstveno stanje pa je za sebe ugovorio korist koja je u apsolutnoj nesrazmjeri sa onim što se on obvezao dati i učiniti, a to je praktično ništa.

Tužitelj drži da je predmetni ugovor suprotan načelu savjesnosti i poštenja te je shodno svemu navedenom ništavan.

Radi navedenog tužitelj je ustao tužbom kojom traži utvrđenje ništavim ugovora o doživotnom uzdržavanju br. OPU-IP ... od 24.08.2018. godine te uspostavu ranijeg stanja - vraćanje vlasništva na nekretninama koje su predmet ugovora na S. S. i povrat novčanog iznosa od 958.135,00 KM)

Na pripremnom ročištu održanom 22.07.2020.godine tužitelj vrši preinaku tužbe te postavlja dva eventualna tužbena zahtjeva na način da konačno primarnim tužbenim zahtjevom traži raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju br. OPU-IP ... od 24.08.2018. godine te uspostavu ranijeg stanja - vraćanje vlasništva nad nekretninama te nalaganje tuženiku da tužitelju vrati novčani iznos od 938.798,40 KM sa zakonskim zateznim kamatama od dana podnošenja tužbe do isplate, prvim eventualnim tužbenim zahtjevom utvrđenje apsolutno ništavim ugovora o doživotnom uzdržavanju br. OPU-IP ... od 24.08.2018. godine te isto vraćanje vlasništva nad nekretninama i isplatu novčanog iznosa kao i primarnim tužbenim zahtjevom, dok drugim eventualnim tužbenim zahtjevom traži poništenje ugovora o doživotnom uzdržavanju br. OPU-IP ... od 24.08.2018. godine te također vraćanje vlasništva nad nekretninama i isplatu novčanog iznosa kao i primarnim i prvim eventualnim tužbenim zahtjevom.

Sud je preinaku tužbe dopustio, cijeneći da je ista učinjena u fazi pripremnog ročišta, te da su ispunjeni uvjeti iz čl.55. Zakona o parničnom postupku F BiH (Sl.novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 I 98/15) za isticanje više tužbenih zahtjeva u jednoj tužbi

Na glavnoj raspravi, sada tužiteljica D. S., konačno opredjeljuje tužbene zahtjeve (primarni i dva eventualna) i to u dijelu kojim (u sva tri tužbena zahtjeva) traži da sud naloži tuženiku vraćanje novčanog iznosa od 938.798,40 KM sa zakonskim zateznim kamatama, ali sada na način da se taj iznos deponira na depozitni račun ovog Suda gdje će biti do pravomoćnog okončanja ostavinskog postupka iza prvotnog tužitelja S. - S. S..

Tuženi u odgovoru na tužbu osporava tuženi zahtjev u cijelosti. Ističe da nema uvjeta za raskid ugovora niti su ispunjeni uvjeti za utvrđenje ugovora ništavim. Ističe da je na želju svog oca stupio u kontakt s njim nakon što je imao moždani udar, da je cijelo vrijeme bio prisutan i u redovnoj komunikaciji sa liječnicima, da je po želji tužitelja organizirao transport i liječenje tužitelja u Njemačku, a nakon toga daljnju rehabilitaciju i dnevne terapije, troškove kojih je snosio tužitelj. Tuženik je organizirao i daljnje liječenje tužitelja u specijaliziranoj ustanovi u Njemačkoj, u lječilištu Reumal Fojnica, u Krapinskim toplicama. Također po njegovoj želji, traži mu smještaj u domovima za starije i nemoćne osobe u Republici Hrvatskoj da bi nakon što je promijenio više domova tužitelj na koncu izrazio želju da se smjesti u Dom Vita u Grudama. Tuženik je cijelo to vrijeme plaćao i troškove tužitelja i to više od 24.000 eura i preko 80.000 kuna, te dodatne troškove cca 15.000 eura. Tužitelj je tuženiku u Njemačkoj još 18.10.2017. godine dao notarski obrađenu generalnu punomoć koja se može tumačiti kao i ugovor koji je predmet tužbe. Nadalje, 22.12.2017. godine tužitelj je dao tuženiku generalnu punomoć za pokretnine i nekretnine kao i neograničeno raspolaganje novčanim sredstvima na bankovnim računima u Španjolskoj. Dakle, godinu dana prije sastava i potpisa spornog ugovora, ali tuženik nije iskoristio situaciju za prijenos nekretnina i novac. Isto tako tužitelj je prije zaključenja spornog ugovora u 2018. godini je na svoje bankovne račune dodao tuženog kao punomoćnika, a svom bratu I. S. i svojoj supruzi D. otkazao punomoć. Tuženik tvrdi da nikada nije imao punomoći za račune u Bosni i Hercegovini niti je išta dirao na tim računima. Nadalje tuženi tvrdi da su netočne tvrdnje tužitelja da je on u dogovoru sa svojim prijateljem odvjetnikom R. pripremio ugovor, da je istina da je tužitelj kontaktirao odvjetnika i izrazio mu želju da zaključi ugovor sa svojim sinom, da je odvjetnik potom angažirao notarku A. N. koja je pripremila ugovor o doživotnom uzdržavanju i isti u više navrata slala e-mailom tuženiku da ga prokomentira ili dopuni zajedno sa tužiteljem što je učinjeno, a vodeći računa o tom da se ni u kojem slučaju ne naškodi tužitelju. Na dan zaključenja ugovora notarka je čitala kompletan ugovor od početka do kraja strankama, stoga su netočni navodi tužitelja da nije znao što popisuje. Tužitelj je itekako svjestan da je imao i još uvijek ima zaštitu od raspolaganja nekretninama od strane tuženika na način da ima pravo plodouživanja na svim nekretninama. Nakon potpisa ugovora tužitelj i tuženi imali su normalan odnos, planirali zajedničke investicije. Tužitelj je cijelo to vrijeme posebno isticao da ne želi mijenjati, odnosno raskinuti ugovor iako je tuženik to predlagao.

Podneskom od 03.07.2020.godine tuženik se protivi i tužbenom zahtjevu za poništenje predmetnog ugovora o doživotnom izdržavanju ističući da su rušljivi oni ugovori kad ga je zaključila poslovno nesposobna stranka odnosno ugovorna stranka koja je u trenutku zaključenja ugovora bila ograničeno poslovno sposobna i kada je pri njegovom zaključenju bilo mana u pogledu volje strana ili je spriječilo da svjesno rezonuje i shvati posljedice zaključenog pravnog posla. Drugi razlog su mane volje, a mane volje koje mogu biti su prijetnja, bitna zabluda, zabluda i pobuda kod ugovora bez naknade, nesporazum, posredna izjava, prevara i prividan ugovor. Nije ispunjen niti jedan od predviđenih uvjera da bi ugovor bio rušljiv, budući da prvenstveno svi dokazi dostavljeni uz odgovor na tužbu jasno dokazuju da je tužitelj poslovno sposobna osoba i da nema zdravstvenih tegoba koje bi utjecale na njegovo rasuđivanje kako prije potpisivanja predmetnog ugovora, tako i nakon, a što je još jednom potvrdio pri davanju

izjave kod notarice N. V. dana 04.06.2020.godine. Sve medicinske anamneze rađene nad tužiteljem nedvojbeno potvrđuju da se radi o poslovno sposobnoj i svjesnoj osobi, Nadalje insinacije na bilo koju manu volje, koje bi bile razlog za rušljivost ugovora, neutvrđene su i u cijelosti paušalne. Posebno tuženik ističe da pravo zahtijevati poništenje rušljivog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog rušljivosti, odnosno od prestanka prinude, dakle ističe prigovor zastare. U ovom slučaju od potpisivanja i preuzimanja ugovora broj OPU-IP ... prošlo je skoro dvije godine, a u kojem je utvrđeno da se nekretnine I novčana sredstva prenose odmah po potpisivanju ugovora. Za takve vrste prijenosa potreban je potpis u banci od ovlaštene osobe da bi se uopće mogla izvršiti transakcija novca sa jednog računa na drugim kao i davanje klausule intabulandi prilikom prijenosa vlasništva, a što je tužitelj i napravio, tako da sve te radnje ukazuju na činjenicu da je tužitelj bio upoznat sa sadržajem predmetnog ugovora i prije potpisivanja istog (u skladu sa pravilima notarske struke), i da isti predstavlja njegovo stvarnu volju.

Rješenjem ovog Suda broj 64 0 P 054238 20 P od 21.05.2021.godine utvrđen je prekid postupka u ovoj pravnoj stvari jer je tužitelj S. S., dana 11.04.2021.godine, umro (čl.378.st.1.toč.1. ZPP-a).

Kako je D. S., supruga i, pored tuženika, jedna od nasljednica umrlog S. S., preuzela postupak, to je sud, rješenjem od 29.06.2021.godine, odredio da se nastavlja prekinuti postupak.

U postupku su izvedeni dokazi čitanjem ugovora o doživotnom izdržavanju broj OPU-IP-... od 24.08.2018. godine, računa notara od 17.09.2019. godine, zemljišnoknjižnih izvadaka za nekretnine iz zk.ul. br. ... k.o. SP L., zk.ul.br ... k.o. SP L., zk.ul.br ... k.o. K., zk.ul.br ... k.o. SP K., zk.ul.br ... k.o. SP K., zk.ul.br ... k.o. SP K., zk.ul.br ... k.o. SP K., katastarsko – knjižnog izvotka broj ... k.o. F. – apartman broj ... i garaža broj ..., katastarsko – knjižnog izvotka broj ... k.o. F. – garaža br. ..., neslužbenog pregleda Katastarskog operata državne geodetske uprave, ispostava za katastar nekretnina M., zahtjev Advokature Ć. & CO Državnoj geodetskoj upravi – područni ured za katastar Split, prijepisa posjedovnog lista ... za k.č. ... k.o. Makarska-Makar, medicinske dokumentacije na ime tužitelja sa KBC SPLIT, liječničke svjedodžbe Doma zdravlja Zadarske županije – Ambulanta Škabrnja od 21.08.2018. godine, e-maila tuženog upućen tužitelju od 15.07.2019. godine u 21,35 sat, e-maila od 28.05.2018. godine u 12,45 časova, upućen K. R., e-maila od 05.07.2019. godine u 23,36 sati, e-mailova od 28.05.2018. godine u 12,45 i 28.05.2018. godine u 22,06 sati, izvotka po tekućem računu građana – ADDIKO BANK za period od 05.08.2018. godine do 04.09.2018. godine, akta - promet po računu kod HPB za razdoblje od 01.08.2018. godine do 15.05.2020. godine, odgovora Odjela pravnih poslova CROATIA bank (e-mail) od 26.06.2020. godine, zahtjeva punomoćnika tužitelja upućenih HPB d.d. Zagreb i Croatia banci d.d. Zagreb, odgovora HPB d.d. od 01.07.2020. godine, bankovnih izvoda na 4 stranice transakcija za plaćanje različitih obaveza D. S., liječničke svjedodžbe Ambulante Škabrnja od 21.08.2018. god., punomoći tužitelja na bankovnim računima od 27.03.2018. i 23.08.2018. godine Addiko banke d.d, Zagrebačke banke d.d, 03.04.2018.

HPB d.d, 26.03.2018. Croatia banke d.d., izvoda Addiko bank dd sa brojem računa HR76 za 9, 10 i 11/19, 3 e-maila od 28.05.2018, e-mail od 16.06.2018 i 17.06.2018. između tuženika i K. R., specijalne punomoći D. S. i S. S. od 30.08.2019 godine, e-mail komunikacije između tužitelja i tuženika od 03.07.2019., 05.07.2019. i 09.07.2019., 15.07.2019. godine, e maila od 07.03.2020.godine, e-maila od 27.11.2019. godine, 6 fiskalnih računa za lijekove, popisa izdanih otpravaka od 24.08.2018. god., izjave tuženika notarski obrađene od strane notara N. V. iz G., potvrde ST Marien HOSPITAL sa prijevodom na hrvatski jezik, generalne punomoći iz Španjolske prevedene na hrvatski jezik od 22.12.2017. godine, generalne punomoći (Vorsorgevollmacht) od 03.04.2020 sa prijevodom na hrvatski jezik, notarski obrađene generalne punomoći (Generlavollmacht, od 18.10.2020) sa prijevodom na hrvatski jezik, pregleda plaćanja po zadatim uvjetima davatelja uzdržavanja u korist primatelja uzdržavanja na ime korištenja Doma za stare i nemoćne osobe Vita počevši od potpisivanja Ugovora, odnosno od 23.04.2019. godine pa do dana održavanja pripremnog ročišta, ugovora broj ... potpisanog između Doma za stare i nemoćne i D. S. kao skrbnika/obveznika plaćanja S. S. od 17.04.2019. godine, E-mail korespondencije između D. S. i Doma Vita, aneksa Ugovora o doživotnom uzdržavanju od 30.08.2018 sa specijalnim punomoćima izdanih K. R. radi provedbe istog Ugovora u RH, podatke Croatia banke o prometu po računima otvorenim na ime S. S. u razdoblju od 01.01.2018.-01.01.2019. godine (tekući račun i račun Avista devizne štednje), računa broj 382/21 klesarske radnje Trn i računa broj 69/2021 izdan od firme Ćoso d.o.o. Gorica, Grude, dopisa Croatia banke d.d. broj SPG-14/22/LV od 09.02.2022. godine sa priložima i HPB d.d. broj F1701020-47020/220000928-02-22/mh od 09.02.2022. godine, dokaz saslušanjem parničnih stranaka, dokaz saslušanjem svjedoka D. S., Y. U., M. L., I. K., J. J., A. N. i K. R., te dokaz kombiniranim psihološko – neuropsihijatrijskim vještačenjem po stalnim sudskim vještacima B. H. i H. Š. iz M..

Analizirajući izvedene dokaze savjesno i brižljivo, svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno, odlučeno je kao u izreci presude iz slijedećih razloga (čl. ZPP - a):

Iz ugovora o doživotnom uzdržavanju broj OPU-IP-... od 24.08.2018. godine, notarski obrađenog kod notarke A. N. u M. proizlazi da su prvotni tužitelj S. S. kao primatelj uzdržavanja i ovdje tuženik kao davatelj uzdržavanja zaključili ugovor o doživotnom uzdržavanju kojim je primatelj uzdržavanja na davatelja uzdržavanja prenio sva svoja prava (vlasništvo i posjed) na nekretninama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, i to na nekretninama označenim kao k.č. ... S1 (dvosoban stan u prizemlju zgrade) k.o. SP-L., k.č. ... k.o. SP_L. (kuća o zgrada i dvorište), apartman broj ... i garaža broj ..., upisani u k.k. uložak ... k.o. F., garaža upisana u k.k. uložak broj ... k.o. F., u F., nekretninama upisanim u zk.uloške broj ..., ..., ..., ..., ..., ... i ... k.o. SP_L., trosoban stan u Makarskoj, Republika Hrvatske, te trosoban stan, apartman o podzemna garaža u Španjolskoj. Torrox Costa (Malaga), i to odmah po zaključenju ugovora, s tim da je u ugovoru navedeno da primatelj uzdržavanja izjavljuje da je postupak prodaje nekretnina u Španjolskoj u tijeku. Isto tako, ugovorom se primatelj uzdržavanja S. S. obvezao da će sva novčana sredstva na bankovnim računima u Bosni i Hercegovini (Addiko Bank, broj

računa ...), Hrvatskoj (Hrvatska poštanska banka, broj računa HR..., Croatia banka, broj računa HR... I Addiko banka broj računa HR...) i Španjolskoj odmah prenijeti na davatelja uzdržavanja - tuženika. Ugovorom je ugovoreno da se prenesena novčana sredstva sa bankovnih računa primatelja uzdržavanja koriste za potrebe doživotne skrbi primatelja uzdržavanja. Konstatirano je da je davatelj uzdržavanja na dan zaključenja ugovora u posjedu punomoći na računima navedenim u čl 2. (gore navedeni bankovni računi u bankama u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Španjolskoj). *Davatelj uzdržavanja - tuženik se obvezao osobno (a glede činjenice da davatelj uzdržavanja živi u Njemačkoj a Primatelj uzdržavanja u Hrvatskoj), uz pomoć svoje obitelji te profesionalnih zdravstvenih ustanova preuzeti kompletnu brigu i skrb nad tužiteljem i to svakodnevnu pripremu hrane, obavljanje kućanskih poslova, briga o osobnoj higijeni, osiguranje lijekova, liječničke pomoći u slučaju bolesti, te ga nakon smrti pokopati po mjesnim običajima, s tim što je u članu 5 ugovora ugovoreno da će davatelj uzdržavanja svoje obveze realizirati osobno, ili preko drugih osoba.* Ugovoreno je da se prava na nekretninama upisuju odmah po zaključenju ugovora, a istodobno sa uknjižbom prava vlasništva na ime davatelja uzdržavanja upisati će se pravo plodouživanja na ime primatelja uzdržavanja. Iz ugovora je vidljivo da je notar iako se kroz razgovor s primateljem uzdržavanja uvjerio da je u cijelosti svjestan značaja i posljedice zaključenja ugovora, zatražio i ugovoru priložio i liječnički nalaz o zdravstvenom stanju tužitelja. Iz ugovora je vidljivo da je da je notar poučio i upozorio stranke na posljedice ugovora. Ugovor je potpisan od strane obje ugovorne strane što nije sporno.

Iz aneksa Ugovora o doživotnom uzdržavanju od 30.08.2018.godine i specijalnih punomoći od 30.08.2018.godine, je utvrđeno da su prvotni tužitelj S. S. kao primatelj uzdržavanja i tuženik kao davatelj uzdržavanja, obadvojica zastupani po punomoćniku K. R., zaključili aneks ugovora o doživotnom uzdržavanju kojim su promijenili naziv ugovora u ugovor o dosmrtnom uzdržavanju te oznaku nekretnine u Republici Hrvatskoj, u Makarskoj, na način da je naveden i stari broj nekretnine.

Iz zemljišnoknjižnih i katastarskih izvadaka za nekretnine u Bosni i Hercegovini koje su predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju a vidljivo je da je se tuženi upisao kao vlasnik, odnosno posjednik predmetnih nekretnina a da je u zemljišnoknjižnim izvatcima upisano pravo plodouživanja u korist prvotnog tužitelja S. S., što potvrđuje i Rješenje zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda u Širokom Brijegu, broj 064 0 Dn 18 003... od 20.12.2018. godine, a sve sukladno zaključenom ugovoru o doživotnom uzdržavanju.

Iz prijepisa posjedovnog lista za nekretninu u katastarskoj općini Makarska-Makar, označenu kao k.č. ..., kuća I dvorište Požare, ukupne površine ...m², vidljivo je da je D. S. upisan kao posjednik na dijelu od 61/477, dakle ugovor o doživotnom uzdržavanju, odnosno aneks ugovora o dosmrtnom uzdržavanju je proveden i u odnosu na nekretninu koja se nalazi u Republici Hrvatskoj.

Iz dopisa Croatia banke od 09.02.2022.godine sa karticom računa je utvrđeno da je sa računa S. S. kod te banke broj HR..., ovdje tuženik D. S., koji je bio opunomoćen za obavljanje te radnje, dana 26.03.2018.godine podigao iznos od 4.500,00 Eur-a, dana 30.08.2018.godine iznos od 100.000,00 Eur-a i dana 10.09.2018.godine iznos od 100.000,00 Eur-a.

Iz dopisa Hrvatske poštanske banke od 09.02.2022.godine sa pregledom prometa po računima je utvrđeno da je ovdje tuženik D. S. od 03.04.2018.godine, odnosno do

31.08.2018.godine imao punomoć za raspolaganje novcima na računima S. S. **te da je u tom razdoblju, od većih iznosa dana 05.09.2018.godine podignut iznos od 200.000,00 Eur-a.**

Iz izvotka po tekućem računu građana – ADDIKO BANK za period od 05.08.2018. godine do 04.09.2018. godine proizlazi da su dana 31.08.2018.godine i 04.09.2018.godine sa računa S. S. kod te Banke podignuti iznos od po 40.000,00 Eur-a.

Da je S. S. opozivao punomoći izdate na ime D. S. I I. S., a ovdje tuženiku D. S. dao punomoći za raspolaganje novčanim sredstvima na računima kod Addiko Bank, Zagrebačke banke, HPB I Croatia banke proizlazi iz punomoći od 27.03.2018. godine (Addiko bank), 23.08.2018.godine (Zagrebačka banka), 03.04.2018.godine (HPB), ugovora o tekućem računu od 21.05.2014.godine zaključenim između S. S. I Croatia banke te ugovora o nenamjenski oročenom novčanom depozitu-pologu zaključenim također između S. S. I Croatia banke d.d., na kojima je kap opunomoćenik naveden D. S..

Iz računa notara A. N. od 17.09.2019. godine vidljivo je da je ista primatelju uzdržavanja – prvotnom tužitelju izdala ponovni otpravak ugovora broj OPU-IP ..., dana 17.09.2019. godine.

Iz bračnog ugovora od 14.02.2002.godine koji je zaključen pred javnim bilježnikom H., utvrđeno je da su prvotni tužitelj S. S. i njegova supruga, sadašnja tužiteljica D. S. zaključili bračni ugovor kojim su, pored ostalog dogovorili da će u njihovom braku vladati potpuna podjela bračne imovine, što podrazumjeva da svatko od njih može slobodno raspolagati svojoim imovinom.

Sada tužiteljica D. S., supruga prvotnog tužitelja, predmetni ugovor o doživotnom uzdržavanju niti ne osporava zbog raspolaganja eventualnom bračnom stečevinom.

Iz e mail korespondencije između D. S. i K. R., koja datira od 28.05.2018.godine, te 16.06. i 17.06.2018.godine, dakle prije potpisivanja ugovora o doživotnom uzdržavanju, vidljivo je da su isti komunicirali prije zaključenja ugovora o tekstu i sadržaju ugovora, da je D. S. davao sugestije i izražavao želje o načinu raspolaganja sa novčanim sredstvima, da je predlagao da se u ugovor unese odredba da on za života nema pravo raspolagati očevim novcima te da mu je dozvoljena samo transakcija na očev račun, da je u toj prepisci spominjao da su on i otac čitali nacrt ugovora i po očevoj želji ga nadopunili/izmjenili, da je o svim dodatnim točkama sa ocem detaljno razgovarao I on je dao svoju potpunu suglasnost. Iz navedene prepiske također se da zaključiti da je tuženik D. S. bio angažiran oko smještaja oca u toplice, staračke domove, da je S. privremeno bio smješten u dom Buzin Zagreb, sa kojim nisu bili zadovoljni te da je dogovorio smještaj oca u dom u Donjim Biljanima, pokraj Zadra, gdje se on osobno uvjerio da je ta ustanova u stanju pružiti S. ono što on želi.

Iz e mail prepiske između S. S. i ovdje tuženika od 03.07.2019.godine, 05.07.2019.godine (7 poruka), 09.07.2019.godine i 15.07.2019.godine vidljivo je da su isti komunicirali, da je S. pisao da ga više nitko neće odvojiti od D., da su komunicirali o kupovini nekretnine za S. (12 km udaljeno od D. kuće), da je S. izražavao želju da kupi stan u Makarskoj I tražio da mu D. pošalje novce za kaparu, da se D. žalio na odnos ljudi koji su okruživali S. prema njemu (brata i nevjestu, supruge D., Y.) koji su ga vrijeđali I za koje on smatra da ga žele odvojiti od oca, da je D. S. upozoravao da bude oprezan u kupovini, investicijama, sa novcima, da sumnja u dobronamjernost ljudi sa kojima S.

komunicira vezano za kupovine nekretnine. Iz tih poruka se vidi da se D. žali na nepovjerenje koje prema njemu izražava S. te da mu je predložio da sve što mu je do tada prepisao da opovrgnu jer bi mu on htio sve vratiti, te da je S. odgovorio da on stoji iza svega što je usmeno i pismeno dogovoreno, da ima samo jednog unuka i sina i da sve što ima ostavlja njima, te da ukoliko treba novac za auto uzme i kupi auto. Također u porukama D. piše S. da “on jako dobro zna da su novac iz Hrvatske i S. nekretnine iz Hrvatske i BiH na njegovom imenu”, da je to jedini način da to ostane S., da D. piše da šta mu vrijede punomoći na Addiko HR banci kad je S. zatvorio račun i lu je davao drugim osobama kartice i PIN-ove, gubi kartice, blokira pristup računima, te da piše da on nije uzeo novac za kupovinu auta sebi ili sinu L. jer bez čeve dozvole ne smije potrošiti ni centra ni lipe na sebe, “to smo tako unijeli i naglasili u ugovoru i to je za mene ispravno. To vrijedi i za sve nekretnine”. Više puta u porukama D. ističe da je cijelo vrijeme njegov cilj zaštita oca.

Nadalje iz e- mail prepiske između prvotnog tužitelja S. S. i tuženika D. S. iz 11. mjeseca 2019. godine i 1. mjeseca 2020. godine proizlazi da je između oca i sina, primatelja i davatelja uzdržavanja došlo do poremećaja odnosa, da je primatelj uzdržavanja tražio od davatelja uzdržavanja da mu prebaci na njegov račun određene novčane iznose kao i da su komunicirali o raskidu ugovora o doživotnom uzdržavanju, koju je želju prema prepisci prvo izrazio davatelj uzdržavanja (želi se vratiti u normalan život) a primatelj uzdržavanja u jednoj poruci predlaže da davatelj uzdržavanja sjedne u avion, dođe ovamo, pokupi R. te odu u Mostar kod iste notarice i onako kako je prije sročio da opet to sve razroči. Dalje, isti piše da stan u Makarskoj davatelj uzdržavanja prenese direktno na D. (suprugu primatelja uzdržavanja sada tužiteljicu) a Fojnicu i Široki može na njega.

Iz e mail poruke odvjetnika V. S. koja je upućena D. S. proizlazi da je odvjetnik bio u komunikaciji i sa S. i sa D. vezano za poduzimanje aktivnosti oko apartmana u Fojnici, te da je o poduzetnim radnjama obavijestio D..

Iz ugovora o međusobnim pravima i obvezama broj ... je utvrđeno da je dana 17.04.2019.godine između D. S. kao skrbnika/obveznika plaćanja, S. S. kao korisnika i Doma za starije i nemoćne osobe Vita Grude zaključen ugovor kojim se Dom Vita obvezao ovdje tužitelja S. S. primiti na smještaj i pružiti mu usluge (prehrane, 24 sata medicinske skrbi i njege, zdravstvenu zaštitu liječnika primarne zdravstvene zaštite po potrebi, fizioterapeutske usluge, pranje i glačanje rublja.....), dok se korisnik usluge obvezao, pored ostalog, plaćati troškove usluge u iznosu od 1.800,00 KM najkasnije do 10-og u mjesecu za tekući mjesec.

Iz e mailova od 03.09.2019., 05.11.2019. i 03.03.2020.godine je vidljivo da je ovdje tuženik upućivao Domu Vita elektronske poruke u kojim traži informacije o svom ocu (zdravstveno stanje, ponašanje, kretanje), žali se na teškoće u ostvarivanju komunikacije sa ocem odnosno Domom, te traži potvrdu da redovno izmiruje svoje obveze prema Domu Vita.

Iz pismena pod nazivom pregled plaćanja je vidljivo da je ovdje tuženik D. S. od 23.04.2019. do 04.05.2020.godine svaki mjesec uplaćivao na račun Doma za starije osobe Vita iznos od po 927,00 Eura.

Iz punomoći od 03.04.2017.godine je vidljivo da je tom punomoći, koja je potpisana u K., S. S., prvotni tužitelj, dao ovdje tuženiku punomoć za zastupanje u

pitanjima zdravstvene njege (odlučivanje vezano za zdravstvenu njegu, dati pristanak za sve mjere ispitivanja zdravstvenog stanje, odbiti ili opozvati pristanak na te mjere ...), boravka i stambenog pitanja, pred tijelima vlasti, za raspolaganje svojom imovinom, za preuzimanje i otvaranje pošte

Ovdje tužitelj je ovdje tuženiku dao i generalnu punomoć/punomoć za staranje, sačinjenu pred notarom H. u mjestu K. – M. dana 18.10.2017.godine kojom ga je ovlastio za zastupanja pred sudom ili van suda u svim osobnim i imovinsko pravnim poslovima, a naročito da na treće lice prenese punomoć za pojedine pravne poslove, da poduzima pravne poslove u svoje osobno ime sa sobom i kao zastupnik trećih lica, da donese odluke o njegovom telekomunikacijskom prometu i preuzimanju, otvaranju i kontroli njegove pošte

Prvotni tužitelj S. S. je dana 22.12.2017.godine ovdje tuženiku D. S. dao punomoć za upravljanje pokretnom i nepokretnom imovinom, raspolaganje, opterećivanje, stjecati i ugovarati aktivno ili pasivno u odnosu na sve vrste pokretne i nepokretne imovine..., intevenirati, sudski i izvansudski, u testamentarnim naslijeđima, prihvaćajući i/ili odustajući od donacija i nasljedstva..., trgovati, usmjeravati i upravljati trgovačkim i industrijskim poslovima, pojavljivati se pred sudovima..., kako je to vidljivo iz notarski obrađene punomoći sačinjene od notara J. L. G., notara iz T.

Iz popisa transakcija sa brojevima bankovnih računa je vidljivo da je u period od 17.12.2018.godine D. S. izvršio više uplata za S. S. za npr. više puta za Dom sv. Ivan Pavao, Donje Biljanje, Krapinske Toplice, više puta za Varaždinske Toplice, Zajednički odvjetnički ured V. S. i V. S., uplate bez naznaka svrhe.

Iz računa u koje je izvršen uvid je vidljivo da je tuženik D. S. snosio troškove sahrane S. S. (lijes, križ, troškovi mrtvačnice, izrada obiteljske grobnice).

Izvedenim materijalnim dokazima sud je poklonio vjeru, cijeneći da se velikim dijelom o javnim ispravama, koje potvrđuju istinitost u njima navedenih činjenica, kao i privatnim ispravama vjerodostojnost kojih nije osporena.

Tužitelj S. S., a sada njegova sljednica D. S. ne osporavaju da je S. S. kao primatelj uzdržavanja potpisao ugovor o doživotnom uzdržavanju, a o tvrdnjama tužitelja vezano za valjanost tog ugovora, koje u biti predstavljaju i suštinu tužbenih zahtjeva će se sud izjasniti u nastavku presude.

Stranke ne osporavaju ni autentičnost e mail korespodencije između D. i S. S., kao ni između D. S. i K. R., s tim da svaka stranka ima svoje tumačenje iste, o čemu će se sud izjasniti u daljem tijeku presude.

Sada tužiteljica D. S., saslužana kao svjedok (u fazi dok je prvotni tužitelj bio živ) i naknadno kao parnična stranka, iskazuje da je u brak sa tužiteljem stupila 16.03.1976.godine, da je tuženik dijete tužitelja iz prvog braka, da je D. živio s njma od 4-og do 8-og razreda osnovne škole, kad je završio 8. razred otišao u Hercegovinu i nije se htio vratiti njima, pronašao je svoju majku u Vukovaru i otišao njoj. Kasnije bi kod njih dolazio na par mjeseci da radi u njihovom restoranu i onda bi otišao jer odnosi između njega i oca nisu bili dobri. Tužitelj i tuženi nisu komunicirali 17 godina jer je D. novac koji je išao na račun njihovog restorana prebacio na svoj račun, više od 100.000,00 tadašnjih maraca ali su poslije toga i dalje komunicirali do događaja kad je njoj iz stana nestalo oko 30.000,00 maraka za koje ona smatra da ih nije imao tko ukrasti osim D., ali koliko ona zna nije kazneno odgovarao. Taj slučaj su prijavili i policiji i oni su tada rekli da D. poznaju i iz drugih slučajeva i nakon toga su S. i D. prekinuli sve kontakte.

Ponovno su kontakt uspostavili nakon što je S. dobio moždani udar 06.03.2017.godine, o čemu su D. obavijestili stric i strina i on je tada sa djevojkom došao u Split. Prijevoz tužitelja nakon moždanog udara u Njemačku je organizirao njihov prijatelj Y. U., tužitelj se dobro oporavio u banjama u Njemačkoj i nakon šest mjeseci je došao kući, gdje se o njemu brinula ona, a D. i njegova djevojka bi dolazili kad bi imali vremena, došli bi na gotovo. Tužitelj je u stanu u Njemačkoj bio od 10-og mjeseca 2017.godine do 28.04.2018.godine kad je otputovao u Hrvatsku sa unukom jer je htio ići u banje u Fojnicu, da bi nakon Fojnice otišao u Krapinske Toplice, nakon toga je bio u staračkom domu u Zagrebu gdje mu se nije svidjelo. Njoj tužitelj nikada nije spomenuo da bi išao u starački dom, a mogao je biti u njihovim stanovima u Širokom Brijegu, Makarskoj ili Fojnici. Njihovi planovi za budući život su bili da budu u Makarskoj dok je lijepo vrijeme, nekada bi došli u Široki Brijeg gdje je njegova rodbina, a nekada bi bili u Fojnici gdje su banje. Nakon moždanog udara tužitelj je bio često zamišljen, nekad ne bi progovarao, nije bio isti kao prije. Ona je malo prisluškivala pa je čula da su S. i D. napravili nekakav ugovor, onda je ona pitala S. da joj pokaže taj ugovor, otišli su kod notarke u M. jer S. kod sebe nije imao ugovor, kad su počeli čitati taj ugovor tužitelj je počeo plakati, govoreći da nije bio svjestan šta je napravio, da on to nije htio govoreći da je samo došao u M. kad je notarica javila i podigao taj ugovor, dali su S. da potpiše bez da ga pročita, i D. je uzeo ugovor sa sobom. Nakon što je S. smješten u Dom D. ga nikada nije posjetio, samo plaća Dom sa njihovim zajedničkim novcem (nje i tužitelja) i to je sve. S. je molio D. da ponište ugovor, nije poništen niti je D. išta vratio. Nakon što su podnijeli tužbu i ona i S. i njen djever su dobivali prijeteća pisma koje nema tko pisati osim D.. Ona nije ništa znala o zaključenju ugovora o doživotnom uzdržavanju. Od 1976.godine do danas ona cijelo vrijeme živi u bračnoj zajednici sa tužiteljem, brak im je bio skladan, sada živi u Vinjanima Donjim od 27.06.2020.godine, adresa prebivališta joj je u Makarskoj gdje bi povremeno živjeli, a i danas živi i u Njemačkoj. S. je imao još jedan stan u Njemačkoj u Kolnu koji je koristio njegov brat kad bi dolazio na liječenje. Nikad za vrijeme trajanja braka nisu bili razdvojeni osim kad bi ona dolazila u Hrvatsku, dok on nije mogao dolaziti, ili kad bi ona išla na neko putovanje na koje on nije htio ići. Posljednje godine života proveli su u slozi. S. nije imao drugu ženu, nikad joj to nije rekao niti je ona to osjetila. Što se tiče ugovora iz 2002.godine kojeg su zaključili ona i S. on joj je ponudio i ona je potpisala, obrazloženja nije bilo, zna da je pogriješila, a I S. se kasnije kajao. Planirali su ostatak života provesti zajedno, u Širokom Brijegu, Makarskoj, Fojnici, prilagodili su dio nekretnina S. invaliditetu a planirali su I nekretnine u Širokom Brijegu I Makarskoj. Nije upoznata da su potpisivanjem ugovora iz 2002.godine ugovorili podjelu bračne imovine i odvojeno stjecanje imovine u posebnu imovinu svakog supružnika. S. joj je rekao da joj je morao otkazati punomoći na svim bankama jer je D. rekao “ako će ona biti opunomoćena ja neću”, a nije bila prisutna u bankama prilikom otkazivanja tih punomoći.

Tuženik D. S., saslušan kao parnična stranka, iskazuje da je njegov otac imao 2017.godine zadobio moždani udar, da je tada, nakon 16-18 godina stupio s njim u kontakt i pitao može li doći u Split da se vide, da je on došao sa svojom nevjenčanom suprugom ocu u posjetu u bolnicu u Split, bili su 3-4 dana u posjeti, razgovorao je sa glavnim liječnikom da bi prebacili S. u Njemačku na liječenje i rehabilitaciju, da bi ga nakon 10-tak dana prebacili u bolnicu u K., gdje je boravio 7-10 dana dok nije stabiliziran, zatim je prebačen u rehabilitacijsku banju gdje je boravio više od 6 mjeseci i

gdje ga je on svaki vikend posjećivao. Tada je S. izrazio želju da se nakon izlaska iz banje preseli kod tadašnje nevjenčane partnerice gđe. U. U. ali je ona rekla da ne želi da on dođe, tako da se privremeno smjestio kod svoje vjenčane supruge D. S. sa kojom ne živi od 2002.godine, te su se odvojili od stola, postelje i financijski, a zaključili su i ugovor o podjeli bračne stečevine. a S. je imao drugi stan u K. Njemu je otac rekao da pošto je prošlosti bilo puno pogrešnih stvari od obojice, a on je njegov jedini sin da želi njemu sve prenijeti, a on nije ni znao šta to znači jer nije imao uvida u njegove financije obzirom da 17 godina nisu pričali. On mu je rekao da ode kod notara i da to pusti u proceduru. S. je imao prijatelja odvjetnika K. R. iz Lj. sa kojim je dogovarao na koji način da S. prenese svu imovinu na sina. On je upoznao R. 2018.godine oko Uskrsa, sjedili su zajedno ali on nije htio biti prisutan razgovorima oca I K. jer ima negativnih iskustava koja se tiču očeve supruge. Oni su dogovorili sadržaj ugovora koji su njemu predložili, te su u 8-om mjesecu te godine došli u M. kod notarke koja im je pročitala ugovor pa su ga I potpisali. Na njegov bankovni račun su novčana sredstva sa S. računa prebačena na osnovu bankovnih punomoći koje mu je dao otac. Što se tiče Aneksa ugovora I specijalne punomoći to je dogovarao R. sa njegovim ocem koji je to potpisao u C.. S ocem nije komunicirao 17 godina iz razloga što su se porječkali oko nekih poslovnih dogovora (visina najamnine za restoran kojeg je D. držao u S. prostoru). Iskazuje da nije htio sudjelovati u sadržaju ugovora, nije aktivno učestvovao u kreiranju ugovora, a zamisao da se sav novac prebaci na njegov račun pa da on ocu šalje na njegov račun po njegovoj potrebi jeste bila njegova, da bi otac bio zaštićen ako se njemu što dogodi, imao je namjeru da se taj novac (on ili njegov nasljednik) može trošiti samo za njegove potrebe. Otac i R. su komunicirali sa notarom, a R. je jedne prilike njemu prosljedio nacrt ugovora. Nakon što je zaključio ugovor možda je ocu govorio da ne smije bez njegove suglasnosti trošiti novac a možda nije, ne sjeća se ali je njegova osobna interpretacija ugovora da dok je otac živ on ne može novac trošiti na sebe, a on oca nije ni prevario ni držao u zabludi. On je u više navrata, kad je čuo da njegova supruga I stric I. pričaju da je on prevario oca, ocu nudio da "sve ponište" I da ocu vrati što mu je dao, što je otac rezolutno odbijao, a nije postupio po zahtjevu oca od 15.01.2020.godine (da prebaci na njegov račun novac) jer su potpisali valjan ugovor I nije smatrao da mu je obavezan bilo šta vratiti. Njegova obveza po ugovoru o doživotnom uzdržavanju je bila da S. ima medicinsku srb, komotan život kakav je do tada imao, da mu ne smije faliti ništa, da mu omogući gdje će živjeti ako se vrati u Njemačku, da se on osobno ili netko koga će platiti brine o njegovoj osobnoj higijeni I uzimanju lijekova... On nije bio u mogućnosti biti osobno uz oca u svim državama ili ustanovama ili stanovima u kojima je želio biti, ali je zato u dogovoru sa ocem angažirao odgovarajuće osobe odnosno ustanove da se brinu o ocu I to platio. Očeva želja je bila da se, pošto nije mogao putovati kao ranije, smjesti u Starački dom Vita u Grudama. Nakon što je smjestio oca dva puta ga je posjetio a i otac je izlazio iz doma i dolazio u Imotski, komunicirali su telefonski, doduše razgovori bi se uvijek prekinuli i više ga ne bi mogao dobit, zvao je oca ali mu se nije javljao. Na jedan broj mu se javila očeva supruga D. i poklopila mu je slušalicu. Sa ocem i njegovom suprugom D. je proveo ukupno 4-5 godina, nije mu zbog tog zamjerio a otac mu je više puta rekao da bi promijenio što je bilo i da bi živio sa njim i sa njegovom majkom.

Iskazima parničnih stranaka sud poklanja vjeru u dijelu u kojima su isti suglasni sa materijalnim dokazima i iskazima drugih svjedoka.

Iz iskaza svjedoka A. N., notarice koja je sačinila sporni ugovor o doživotnom uzdržavanju, proizlazi da je ista prilikom pripreme ugovora komunicirala sa odvjetnikom K. R. što je praksa kada stranke imaju odvjetnika, da je primatelj uzdržavanja S., kod nje došao na vlastitim nogama, da se ona, I temeljem medicinske dokumentacije I kraćeg razgovora koji je obavila sa strankama uvjerila da je primatelj uzdržavanja u potpunosti sposoban za rasuđivanje I da je potpuno svjestan značaja I posljedice ugovora koji potpisuje. Iskazuje da je ona dala po primjerak ugovora I jednoj I drugoj stranci a da je S. nakon godinu dana tražio ponovno otpravak ugovora rekavši da je sin njegov primjerak odnio u Njemačku. Tada je, po primjerak ugovora, došao u pratnji ženske osobe, u kolicima, ali je I tada najnormalnije komunicirao. Ona je spomenula prilikom zaključenja ugovora S. suprugu ali je on rezolutno rekao da ona s tim nema ništa. Smatra da je predmetnim ugovorom davatelj uzdržavanja D. preuzeo na sebe obvezu osobne brige i brige preko trećih osoba za primatelja uzdržavanje, da stranke nisu ugovorile zajednicu života, te da joj je u razgovoru prije zaključenja ugovora I rečeno da D. nastavlja živjeti u Njemačkoj a da će S. biti smješten u Dom u Grudama, ali to ne isključuje njegovu brigu I obvezu koja će kasnije biti na drugačiji način organizirana.

Iz iskaza svjedokinja M. L., I. K. i J. J., koje su uposlenice Doma Vita, koje su iskaz dale na glavnoj raspravi održanoj 21.09.2020.godine proizlazi da je tuženik D. doveo S. S. u Dom 17.04.2019.godine te da od tada nije dokazao u Dom, da je S. izlazio iz Doma kad je putovao sa D. u Španjolsku, u Fojnicu, i u Split po invalidska kolica, te nekoliko puta na kraća vremenska razdoblja o čemu Dom ne vodi evidenciju ali im se štićenik obično javi s kim izlazi. Također da se S. u Domu nalazio svojevrijem te da mu Dom pruža udoban život i svu potrebnu skrb.

Iz iskaza svjedoka Y. U. proizlazi da je isti dugogodišnji prijatelj pokojnog S. S., da ga je kao odvjetnik zastupao u više predmeta, da mu je S., prilikom zajedničkog putovanja u Sarajevo, pričao o odnosu sa svojim sinom D., te mu je rekao da od 1999. ili 2000.godine nema kontakta sa sinom, jer ga je sin pokrao (novac koji je trebao biti uplaćen na račun restorana on uplaćivao na svoj račun, te je uzeo novac iz kase), te je rekao da mu sin nedostaje i da želi obnoviti taj odnos. On je D. upoznao kad je S. imao moždani udar, nazvao ga je i bio je dosta grub u razgovoru, po mišljenju svjedoka D. nije želio da se itko brine o S. i da bi ga najradije pustio da umre u bolnici. Svjedok iskazuje da je on organizirao prijevoz tužitelja iz Splita do bolnice, a onda rehabilitacijskog centra u Njemačkoj. U rehabilitacijskom centru je tužitelj bio 6 i pol mjeseci i onda je došao u stan D. S. gdje je za njega bio pripremljen bolesnički krevet i ostala pomagala. Pravnu pomoć za S. (dobivanje statusa invalida) je organizirao svjedok dok je njegu u kući vodila D. s tim da je stalno bilo problema sa D., koji je bio uključen u brigu i pomoć za oca 5-6 %. Po mišljenju svjedoka D. i njegova djevojka su bili protiv njege S. u Njemačkoj, a D. je bio ljubomoran na njega jer je on bio u intenzivnom kontaktu sa S. pa je od njega dobio jedno uvredljivo pismo da se odmakne. D. mu je jedne prilike, kada je bio opušten, rekao da mrzi svoga oca jer ga je ostavio u BiH gdje mu je bilo teško živjeti kod bake i djeda i povremeno dolaziti u Njemačku gdje se nije integrirao. Za ugovor o doživotnom uzdržavanju je saznao 19.09.2019.godine, kada mu se S., prilikom čestitanja rođendana njegovoj kćerki, požalio da ima problema s ugovorom, te rekao da je bio prisiljen potpisati "neki predugovor", da je G. tada bila gruba prema njemu, da se ne sjeća sadržaja ugovora, da je pio neku tabletu, spominjao je unuka L.. U periodu 03.04.2017.godine, kad je on preporučio da S. da D. generalnu punomoć, njegov stupanj

nepovjerenja u D. nije još bio toliki, a za večerom 12.04.2017.godine mu je postalo jasno, odnosno postao je nepovjerljiv prema D.. Punomoć od 13.04.2017.godine važi isključivo za Njemačku, a odnosi se na zdravlje, njegu, boravak I zastupanje pred sudom, ta punomoć je bila jednostavnija varijanta nego kad bi sud odlučivao presudom.

Svjedok K. R. iskazuje da je bio angažiran od tužitelja, koji mu je prijatelj već 6 godina, radi realizacije njegove želje da dio svoje imovine ostavi sinu D., odnosno unuku L., čime bi ispravio svoju, kako je rekao, životnu grešku. Tražio je od njega da mu da savjet kako da to napravi dok je još živ, on mu je savjetovao da to bude ugovor o doživotnom uzdržavanju. Povezao ih je sa notarom A. N., dostavio joj potrebnu dokumentaciju, tužitelj je rekao da je završio svoje obveze sa suprugom I da će notar dostaviti taj ugovor. Svjedok navodi da su stranke već bile završile odnose vezano za raspolaganje novcem na računima tužitelja, da je tužitelj dao tuženiku punomoći a isključio sve ostale osobe. Strankama je nacrt ugovora 2-3 puta slat na doradu, da po potrebi nešto izbace ili dopune, i kad je usaglašen tekst ugovora dogovorili su termin kod notara za potpisivanje u 8-om mjesecu. Sve zajedno do potpisivanja je trajalo 5 mjeseci. Na dan potpisa ugovora svi zajedno su otišli kod notara, bili su tu i G. i tuženikov sin L., prošli su klasičnu proceduru čitanja, potpisivanja. Tuženik je predložio da se zaštiti tužitelj pa je on predložio da se u korist tužitelja upiše pravo plodouživanja na svim nekretninama koje su predmet ugovora, iako mu je D. kasnije rekao da je tužitelj prodao stan u Španjolskoj i uzeo novac za sebe da ima za džeparac jer su se oni tako dogovorili, a nedavno ga je kontaktirao i odvjetnik iz Fojnice i rekao mu da S. hoće da proda i stan u Fojnici. On je S. poznao od ranije a D. nije. Za S. se nakon moždanog udara brinuo D., smještio ga je u razne domove po tužiteljevoj želji a na kraju se tužitelj odlučio za starački dom u Grudama. D., tužiteljeva supruga, nije bila uključena u zaključenje ugovora jer je to tužitelj rezolutno odbijao, a tužitelj je njima dao ugovor koji je zaključio sa D. da se unese u ugovor o doživotnom uzdržavanju.

Iskazima svjedoka sud je poklonio vjeru u dijelu u kojem su isti suglasni sa materijalnim dokazima,

Prema kombiniranom nalazu i mišljenju vještaka neuropsihijatra H. Š. i psihologa B. H., iz dostupne dokumentacije, anamnestičkih podataka te psihološke procjene može se zaključiti da je moždani udar imao devastirajuće posljedice na ukupno funkcioniranje tužitelja S. S.. Prema zaključku i mišljenju vještaka S. S., osoba starosne dobi od 81 godine, nakon preboljelog moždanog udara 06.03.2017.godine ovisan je o tuđoj njezi I pomoći. U invalidskim je kolicima s teškom oduzetošću lijevih udova. Međutim, s obzirom na prednje navedenu lokalizaciju, s kognitivnog aspekta ne postoji deficita, imajući u vidu činjenicu da frontalni (čeonni) režanj nije zahvaćen moždanim udarom, a koji režanj ima važnu ulogu u zadržavanju dugoročnog pamćenja, sposoban je u cijelosti za rasuđivanje I samostalno donošenje odluka, što uključuje i poslovno financijski dio. Očuvana je i funkcija govora, što barem olakšava socijalne relacije I prije svega iskazivanje vlastitih potreba. Preboljeli moždani udar je imao posljedice na ukupno funkcioniranje tužitelja, primarno fizički aspekt, što je pokušavao kompenzirati učestalim boravcima u centrima za rehabilitaciju. Nažalost rezultati su veoma skromni i potreba za prihvatanjem vlastitih ograničenja je izvjesna. Ne emocionalnom planu situacija bi i bez komplikacija vezanih za predmet ovog spora izazivala tjeskobu I zabrinutost, kao I veoma prisutnu depresivnost. Kao religiozna osoba, dob u kojoj se našao, pomirenje sa sinom nakon 17 godišnjeg prekida komunikacije, vrlo je vjerovatno da su bili odlučujući

za odluku o pristajanju na sinovljev zahtjev za navedenom vrstom ugovora. Međutim, dijamatralna različitost života prije moždanog udara I onog nakon, nesumnjivo uz suočenost s aktualnom bezpomoćnošću, razlog su strahovanja od postojećeg stanja vezano za ugovor sa sinom. Zaključio je da sin u novi odnos s ocem nije ušao dobronamjerno, već vrlo smišljeno, što je inteziviralo strah od budućnosti kod tužitelja.

Odgovarajući na pitanja parničnih stranaka na glavnoj raspravi vještakina H. Š. ostaje kod svog mišljenja da je tužitelj u vrijeme vještačenja bio sposoban za rasuđivanje I samostalno donošenje odluka što uključuje I poslovni I finansijski dio sa obrazloženjem kao I u pismenom nalazu I mišljenju (čeonu režanj koji igra važnu ulogu u zadržavanju dugoročnog pamćenja nije zahvaćen moždanim udarom). Kod tužitelja nisu utvrđeni elementi deracionalizacije odnosno nesposobnosti da sagleda realno okolnosti u kojima živi. Za donošenje odlukua u životu su najčešće kombinirane informacije koje imamo na racionalnom nivou sa onima koje su emocionalne prirode, i po procjeni vještaka psihologa u ovoj situaciji ta kombinacija je doprinjela da jedan poslovan čovjek koji je najvjerojatnije donošenjem racionalnih odluka stekao značajan imetak donio odluku za koju je naknadno shvatio da nije u njegovom interesu, a na tu odluku je dominantno utjecao emocionalni faktor. Smatra da je u najboljoj želji I namjeri da sa sinom normalizira odnose pristupio potpisivanju ovakvog ugovora, a faktori koji su utjecali na tužitelja da zaključi ovakav ugovor su životna dob, moždani udar I posljedice koje je ostavio, depresivnost, nada da sa sinom može imati odnos povjerenja I međusobnog podržavanja. Vještakinje su prvotnog tužitelja S. S. ispitivale pojedinačno, razgovori su obavljani nakon analize dokumentacije iz sudskog spisa, neurološkog i somatskog pregleda. Po vještakinji Š. tužitelj je na kognitivnom, a I psihičkom planu, osim blaže depresije, iznad očekivanja za starosnu dob od 81 godine. Vještak ne nalazi kontradiktornost u izjavama tužitelja vezano za potpisivanje ugovora, pretpostavlja da je ugovor tužitelju pročitao ali da tužitelj nije uspio razumjeti konkretan sadržaj jer je značajno duži.

Tužitelj osnovnim/primarnim tužbenim zahtjevom traži raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju zaključenog između tužitelja i tuženika, notarski obrađenog kod notara A. N. pod brojem OPU-IP:... od 24.08.2018.godine zbog neispunjenja – neizvršavanja obveza od strane davatelja uzdržavanja.

Ugovorom o doživotnom uzdržavanju obavezuje se primatelj uzdržavanja da prenese na davatelja uzdržavanja vlasništvo na određenim stvarima ili kojim drugim pravima a ovaj se obavezuje kao naknadu za to da ga uzdržava i brine se o njemu do kraja njegovog života i da ga poslije smrti sahrani (čl. 146 st. 1 Zakona o nasljeđivanju F BiH, Službene novine F BiH broj: 43/14 i 32/2019 – odluka Ustavnog suda BiH). Prijenos vlasništva na davatelja izdržavanja ugovorom može biti odgođen do smrti primatelja uzdržavanja (čl. 146 st. 3. Zakona o nasljeđivanju).

Svaka strana može tražiti raskid ugovora ako druga strana ne izvršava svoje obaveze. U slučaju raskida ugovora svaka strana zadržava pravo da od druge strane traži naknadu koja joj pripada po općim pravilima imovinskog prava (čl.152.st.3. i 4. Zakona o nasljeđivanju).

Prvotni tužitelj S. S. kao primatelj uzdržavanja i tuženik D. S. kao davatelj uzdržavanja su, dana 24.08.2018.godine, u zakonom propisanoj formi, zaključili notarski obrađen ugovor o doživotnom uzdržavanju broj OPU-IP:

Tim ugovorom se S. S., kao primatelj uzdržavanja obvezao na davatelja uzdržavanja, ovdje tuženika D. S. prenijeti vlasništvo na više nekretnina (u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i u Španjolskoj) te na novčanim sredstvima u bankama u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj te Španjolskoj, dok se davatelj uzdržavanja obvezao da će se o S., osobno i putem svoje obitelji, drugih osoba, te profesionalnih zdravstvenih ustanova (dom za starije i nemoćne, privatna kućna njega) preuzeti kompletnu brigu i skrb koja se sastoji u svakodnevnoj pripremi hrane, nabavke namirnica, brige o osobnoj higijeni, njega i osiguranja lijekova i potrebne liječničke pomoći u slučaju bolesti, osiguranju udobnog života do smrti te ga pokopati po mjesnim običajima.

Iz izvedenih dokaza, prvenstveno e mail korespodencije, ugovora zaključenog između D. S. i Doma za stare i nemoćne Vita od 17.04.2019.godine, bankovnih izvoda, kao i iz iskaza parničnih stranaka (tuženika) i svjedoka M. L., I. K., J. J. kao i K. R. utvrđeno je da je D. S. od momenta moždanog udara kojeg je S. S. pretrpio u 3-em mjesecu 2017.godine, a prvenstveno od zaključenja ugovora o doživotnom uzdržavanju (što je za sud relevantan period) bio angažiran oko brige za prvenstveno zdravstveno stanje S. S. te oko smještaja istog na liječenje, toplice, te na koncu u staračke domove, dok s druge strane nema dokaza da je bilo tko drugi o istom vodio brigu (osim iskaza tužiteljice D. S. i Y. U. koji se u biti najviše očituju o brizi o S. prije zaključenja ugovora o doživotnom uzdržavanju tvrdeći da su to prvenstveno činili oni).

Tuženik, davatelj uzdržavanja, je, a kako to proizlazi iz e mail korespodencije, prema želji oca - primatelja uzdržavanja, smjestio istog u domove za starije i nemoćne osobe u Zagreb, nakon toga u Dom Sv.Ivan Pavao II, Biljane Donje, da bi na koncu primatelja uzdržavanja smjestio u Dom za starije i nemoćne osobe Vita u Grudama (sa kojima upravo D. S. potpisuje ugovor), gdje je S. boravio do svoje smrti, a za koji smještaj je mjesečne naknade plaćao tuženik D. S., kako to proizlazi iz materijalnih dokaza. Davatelj uzdržavanja D. S. je, kako to također proizlazi iz materijalnih dokaza, u periodu prije smještaja primatelja uzdržavanja u Dom Vita vršio plaćanje smještaja istog u Domu sv. Ivan Pavao Donje Biljanje, boravka u Krapinskim Toplicama, Varaždinskim Toplicama, troškova odvjetnika S. S.....

Primatelj uzdržavanja je, kako to proizlazi iz izvedenih dokaza, u Domu Vita boravio dobrovoljno, po svojoj želji, i u tom Domu mu je, kako to proizlazi iz ugovora, kao i iz ostalih izvedenih dokaza bila osigurana adekvatna ishrana, njega, skrb, osobna higijena, što se može podvesti pod „udoban život“ iz čl.4.st.1.toč.e. zaključenog ugovora.

Ni u momentu kad su odnosi između davatelja i primatelja uzdržavanja već poremećeni, pa ni u toku ovog postupka S. S., a kasnije tužiteljica D. S. ne iznose bilo kakve primjedbe u smislu smještaja, njege i skrbi koju je S. imao u Domu Vita, a ni prije smještaja u taj Dom (u Domovima u Hrvatskoj).

Tuženik je, kako to proizlazi iz izvedenih dokaza, uredno plaćao smještaj primatelja uzdržavanja u Domu Vita, u kojem dijelu tužitelj/ica također nisu iznijeli konkretne primjedbe.

Tužitelj/ica tvrdi da tuženik kao davatelj uzdržavanje nije ispunjavao svoje obveze jer ih nije ispunjavao osobno (nego je tužitelja smjestio u Dom), kojeg je, kako tvrdi, plaćao novcem davatelja uzdržavanja kojeg je podigao sa bankovnih računa.

Navodi tužitelja su neosnovani.

Ugovorom o doživotnom uzdržavanju je ugovoreno da davatelj uzdržavanja svoje obveze može izdržavati osobno ili putem, između ostalog, profesionalnih zdravstvenih ustanova, što je izričito navedeno u ugovoru, u kojem je naglašeno da davatelj uzdržavanja živi u Njemačkoj, pa je jasno iz kojeg je razloga ugovoreno izvršenje obveza davatelja uzdržavanja na taj način i ni u kojem slučaju se ne može smatrati da je ta odredba „ušuškala“ u ugovor, kako to interpretira tužiteljica, nego je odredba unesena svjesno, uvažavajući postojeće okolnosti.

Iz citiranih zakonskih odredbi koje reguliraju ugovor o doživotnom uzdržavanju jasno je da je predmetni ugovor sačinjen sukladno zakonskoj regulativi koja propisuje da se prijenos vlasništva može, dakle ne mora, odgoditi do smrti primatelja uzdržavanja.

Stranke su ugovorile ovakav način „brige i uzdržavanja“, na način da je čak u ugovoru izričito navedeno da se upravo novčana sredstava primatelja uzdržavanja koriste za potrebe doživotne skrbi primatelja uzdržavanja.

Tuženik je na koncu i prije zaključenja ugovora o doživotnom uzdržavanju, a kako je to u ugovoru i konstatirano, imao punomoći za raspolaganje novčanim sredstvima na računima oca-primatelja uzdržavanja.

Davatelj uzdržavanja je, kako to proizlazi iz zvedenih materijalnih dokaza, snosio troškove pokopa primatelja uzdržavanja.

Pitanje „posjeta“ nije regulirano zaključenim ugovorom u kojem je decidno navedeno u čemu će se sastojati briga i skrb nad primateljem uzdržavanja (čl.4. ugovora).

I e mail poruka je evidentno da je do nastanka spora između oca i sina postojala komunikacija, da su isti razgovarali i o investicijama, o obiteljskim problemima, o svakodnevnim temama, a iz e mail poruka upućenih od tuženika Domu Vita očito je i da se isti raspitivao i brinuo o zdravstvenom stanju oca, kao i da je izražavao svoje negodovanje zbog nemogućnosti telefonske komunikacije, pa se ne može prihvatiti da je tuženik samo plaćao Dom za primatelja uzdržavanja (i to njegovim novcem) nego je isti izražavao i druge aspekte brige.

Cijeneći navedeno, po ocjeni suda, tužiteljica nije dokazala da tuženik nije izvršavao svoje obveze iz ugovora o doživotnom uzdržavanju, pa je primarni tužbeni zahjev usmjeren na raskid ugovora i vraćanje datog (vraćanje nekretnina na ime tužitelja i polaganje novca na depozitni račun suda) valjalo odbiti, kao u izreci pod I.

Prvim eventualnim tužbenim zatjevom tužiteljica traži utvrđenje apsolutno ništavim ugovora o doživotnom uzdržavanju, dok drugim eventualnim tužbenim zahtjevom traži poništenje istog, bez da se decidno izražava iz kojih razloga bi ugovor bio apsolutno ništav, a iz kojih bi bio pobojan.

Tužitelj/ica tvrdi da je ugovor protivan načelu savjesnosti i poštenja, da je u konkretnom slučaju nedostajala obveza tuženog, da je tuženik iskoristio lakomislenost tužitelja, njegovo psihofizičko i zdravstveno stanje pa je za sebe ugovorio korist koja je u apsolutnoj nesrazmjeri da onim što se on obvezao učiniti i dati

Ugovor koji je protivan Ustavu Republike Bosne i Hercegovine, prinudnim propisima te moralu društva, ništavan je ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje šta drugo (čl.103.st.1. Zakona o obveznim odnosima, Sl. list SFRJ, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, Sl. list RBiH, br. 2/92, 13/93 i 13/94 i Sl. novine F BiH”, br. 29/03 i 42/11- dalje ZOO).

Ništav je ugovor kojim neko, koristeći se stanjem nužde ili teškim materijalnim stanjem drugog, njegovim nedovoljnim iskustvom, lakomislenošću ili zavisnošću, ugovori za sebe ili za nekog trećeg korist koja je u očiglednoj nesramjeri da onim što je on drugom dao ili učinio ili se obvezao učiniti (čl.141.st.1. ZOO-a).

Primatelj uzdržavanja S. S., kako to proizlazi iz samog ugovora, a i iz ostalih izvedenih dokaza, nije bio u teškom materijalnom stanju niti stanju nužde, nego je, upravo suprotno bio bogat čovjek o kojem se, osim sina, imao tko i brinuti (prvenstveno supruga D., sada tužiteljica a jasno je iz e mail korespodencije a i iskaza stranaka i svjedoka da se radilo čovjeku koji je vodio aktivan život, imao prijatelje..).

Nadalje iz izvedenim dokaza, e mail korespodencije, iskaza stranaka i svjedoka proizlazi da je S. S. gotovo cijeli svoj radni vijek proveo u inozemstvu, da se bavio privatnim poslom (restoran) sa kojim je očigledno stekao i veliki imetak, što su činjenice koje ne korespondiraju sa lakomislenošću, nedovoljnim iskustvom i zavisnošću.

Istina je da je S. S. 2017.godine doživio moždani udar kojim je njegovo zdravstveno stanje značajno narušeno pa se više nije bio sposoban brinuti samostalno o svojim potrebama.

Međutim prema nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke, prvenstveno vještaka H. Š., primatelj uzdržavanja S. S. je, obzirom da moždanim udarom nije zahvaćen frontalni režanj koji igra važnu ulogu u zadržavanju dugoročnog pamćenja, i nakon moždanog udara ostao sposoban u cijelosti za rasuđivanje i samostalno donošenje odluka, što uključuje i poslovno financijski dio. Isti je, prema vještaku, obzirom na životnu dob, i na kognitivnom i na psihičkom planu, čak iznad očekivanja za starosnu dob od 81 godine.

Da je isti prilikom potpisivanja ugovora u cijelosti bio sposoban za rasuđivanje i u cijelosti razumio značaj onog što potpisuje potvrđuje i notar A. N., čijem iskazu sud u tom dijelu poklanja vjeru, jer je suglasan sa nalazom vještaka, kao i sa liječničkom svjedodžbom Doma zdravlja Zadarske županije – Ambulanta Škabrnja od 21.08.2018.godine, koja je prilog notarski obrađenom ugovoru o doživotnom uzdržavanju.

Da je S. S. bio svjestan šta potpisuje, kao i posljedica istog, jasno proizlazi i iz e-mail korespodencije između oca i sina, davatelja i primatelja uzdržavanja gdje S. npr. piše D. da mu pošalje novac za nekretninu (za kaparu), da izvrši plaćanje nekim odvjetnicima (vezano za spor sa braćom), piše o planovima za investicije, da uzme sebi novce za auto, da je sve u D. rukama, dakle jasno proizlazi da je S. upoznat sa činjenicom da D. ima ovlast za raspolaganje novcima na njegovim računima, za što mu je on dao punomoć i prije zaključenja spornog ugovora.

Na koncu kad dolazi do poremećaja odnosa sam S. piše D. da odu kod notara sa odvjetnikom R. da raskinu ugovor (kako je bio sročio da opet to sam razroči), da nekretninu u Makarskoj vrati odmah na D., a u Širokom Brijegu I u Fojnici na njega, iz čega jasno proizlazi da je isti jako dobro znao šta je potpisao, ugovorio, da je znao i bio svjestan značaja poduzetih radnji.

Sud stoga ne može prihvatiti navode tužitelja, pa ni iskaz vještaka B. H. u dijelu gdje se ista izjašnjava da je ugovor S. pročitao ali da tužitelj nije razumio sadržaj ugovora koji je duži, što tužiteljica pokušava dodatno potvrditi činjenicom da ni vještakinje ne razumiju u potpunosti sadržaj ugovora.

Iz korespondencije samog S. sa D., koja nije ni osporena, jasno je da je isti u potpunosti razumio sadržaj ugovora, što je sasvim logično, obzirom da je isti bio u potpunosti sposoban za rasuđivanje i da je bio uključen u pripremu nacrtu ugovora (razgovarao o tom sa sinom i odvjetnikom K. R. koji to potvrđuje)

Činjenica pomirenja sa sinom nakon 17 godina nakon moždanog udara koji je ostavio posljedice na način da S. jeste bio ovisan o tuđoj njezi, njegova religioznost, sve to u dobi od 81 godinu su, kako to obrazlaže vještak B. H., bili odlučujući za donošenje odluke o zaključivanju ugovora, međutim pobude iz kojih je ugovor zaključen ne utiču na njegovu punovažnost (čl.53.st.1. ZOO-a).

Imajući u vidu navedeno, kako tužitelja nije dokazala da su ispunjeni uvjeti za utvrđenje predmetnog ugovora apsolutno ništavim, to je valjalo i prvi eventualni tužbeni zahtjev odbiti, kao u izreci pod II.

Ugovor je rušljiv kad ga je zaključila strana ograničeno poslovno sposobna, kad je pri njegovom zaključenju bilo mana u pogledu volje strana, kao i kad je to ovim zakonom ili posebnim propisom određeno (čl.111. ZOO-a).

Pravo zahtijevati poništenje rušljivog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog za rušljivost, odnosno od dana prestanka prinude (čl.117.st.1. ZOO-a).

Ugovor o doživotnom uzdržavanju je zaključen 24.08.2018.godine.

Opravak istog je uručen prvotnom tužitelju – primatelju uzdržavanja S. S. isti dan, kako to proizlazi iz popisa izdanih otpravaka i prijepisa notara A. N. od 24.08.2018.godine.

Tužitelj tužbeni zahtjev za poništenje ugovora podnosi podneskom od 30.06.2020.godine.

Sud ne može prihvatiti navode tužitelja da mu, odnosno S. S., nije uručen primjerak ugovora, jer je isto u suprotnosti sa materijalnim dokazima – javnim ispravama, iskazom notarice A. N., koja je iskazala da je isti dolazio po drugi primjerak opravka te rekao da je sin njegov primjerak odnio u Njemačku (a ne da mu isti nije uručen), a na koncu i sa uobičajenim i zakonitim načinom postupanja, a to je da se svakoj od stranaka uruči primjerak ugovora.

Tužitelj s druge strane svoje navode da mu ugovor nije uručen ničim, osim svojim navodima i iskazom (datim psihologu) ne dokazuje, a činjenica da je preuzeo ponovni opravak ne potvrđuje da nije zaprimio opravak 24.08.2018.godine, nego samo da je tražio ponovno preuzimanje istog.

Imajući u vidu navedeno, osnovan je prigovor zastare koji tuženik ističe u odnosu na drugi eventualni tužbeni zahtjev za poništenje ugovora, pa je isti valjalo odbiti (izrekao pod III).

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 383, čl. 386 st. 1 i 2, čl. 387. i čl. 396. st. 1, 2 i 3 ZPP-a. Tuženiku su, sukladno važećoj Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, priznati nagrada za sastav odgovora na tužbu u iznosu od 960,00 KM, sastav odgovora na prijedlog za mjeru osiguranja u iznosu od 720,00 KM, za zastupanje na ročištu povodom mjere osiguranja u iznosu od 720,00 KM, za zastupanje na pripremnom ročištu u iznosu od 960,00 KM i na nastavku pripremnog ročišta u iznosu od 480,00 KM, za zastupanje na glavnoj raspravi u iznosu od 960,00 KM i 4 nastavka glavne rasprave u iznosu od po 480,00 KM, troškovi prijevoza punomoćnice na relaciji Ljubuški- Široki Brijeg-Ljubuški u iznosu od 549,00 KM (9 dolazaka x 61,00 KM), te naknada za odsustvo iz ureda za vrijeme putovanja i čekanja na raspravu u iznosu od 810,00 KM, što iznosi dosuđeno

S u t k i n j a
Snježana Parlain

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ove presude dopuštena je žalba Županijskom sudu u Širokom Brijegu. Žalba se podnosi putem ovog suda, u tri primjerka, u roku 15 dana od dana donošenja/prijema presude.

S u t k i n j a
Snježana Parlain